

Temps de

revolucions

Institut Bernat Metge

Sant Jordi 2022

Bella, ciao Tradicional Marina Rosell

Iris i Júlia pugen a l'escenari amb un cor de quatre o cinc companys (Ainara, Núria.). Canten la cançó mentre sona la música

[Música 01.1 - 2.46']

Iris, Júlia

Una mattina mi son' svegliato
O bella ciao, bella ciao, bella ciao, ciao, ciao
Una mattina mi son' svegliato
E ho trovato l'invasor

O partigiano, portami via
O bella ciao, bella ciao, bella ciao, ciao, ciao
O partigiano, portami via
Ché mi sento di morir

E se io muoio da partigiano
O bella ciao, bella ciao, bella ciao, ciao, ciao
E se io muoio da partigiano
Tu mi devi seppellir

E seppellire lassù in montagna
O bella ciao, bella ciao, bella ciao, ciao, ciao
E seppellire lassù in montagna
Sotto l'ombra di un bel fior

Tutte le genti che passeranno
O bella ciao, bella ciao, bella ciao, ciao, ciao
Tutte le genti che passeranno
Mi diranno: Che bel fior

E quest' è il fiore del partigiano
O bella ciao, bella ciao, bella ciao, ciao, ciao
E quest'è il fiore del partigiano morto per la libertà
E quest'è il fiore del partigiano morto per la libertà

Bella, ciao Versió de Marina Rosell

M'he alçat ben d'hora, de matinada,
oh, bella, ciao, bella, ciao, bella, ciao, ciao, ciao.
M'he alçat ben d'hora, de matinada,
i m'he topat amb l'enemic.

Porta'm on vagis, tu, partisana,
oh, bella, ciao, bella, ciao, bella, ciao, ciao, ciao.
Porta'm on vagis, tu, partisana,
ans que em mori sola aquí.

I si em moria entre els teus braços,
oh, bella, ciao, bella, ciao, bella, ciao, ciao, ciao.
I si em moria, entre els teus braços,
obre un sot i enterra-m'hi.

Un sot a l'ombra d'algun dels arbres,
oh, bella, ciao, bella, ciao, bella, ciao, ciao, ciao.
Un sot a l'ombra d'algun dels arbres
que floreixen cada abril.

I aquells que passin prop del meu arbre,
oh, bella, ciao, bella, ciao, bella, ciao, ciao, ciao.
I aquells que passin prop del meu arbre
es recordaran de mi.

Que a sota l'ombra d'aquest bell arbre,
oh, bella, ciao, bella, ciao, bella, ciao, ciao, ciao,
hi jeu l'amor d'una partisana morta per la llibertat.
Hi jeu l'amor d'una partisana morta per la llibertat...

Support: *Ainara, Núria, Ariadna, Jean Carlos, Jessica i, si cal, Iker i Marc.*
(Des de baix, tots)

Introducció

Fa unes setmanes, campaven de gust pel meu cap les seqüeles de la inacabada pandèmia, les vagues de professors i alumnes, les reivindicacions feministes, les notícies sobre el preu de la llum i l'avenç dels partits ultres i, especialment, els cada vegada més habituals bombardejos a Mariúpol o a Kíiv que anaven eclipsant tota la resta.

“Vivim en un temps revolucionat”, pensava, recordant les paraules de l'àvia. I em venia també al cap aquesta *Bella, ciao* que hem sentit i que sonava en algunes manifestacions. Una sèrie de televisió que també parlava d'un tipus de revolució l'havia tornat a posar de moda.

I la vella cançó del partisà em va fer recordar en els discos de vinil, que es deien discos de 45 revolucions per minut i discos de 33 revolucions per minut. I tanta revolució em feia voltes i més voltes al cervell, que es preguntava si amb 33 o 45 revolucions per minut es podria canviar el món... En tot cas, va brollar una espurna: la paraula “revolució” unia de sobte com una frontissa el món de la música i la música del món. I així va néixer aquest *Temps de revolucions* que us oferim.

En aquest recital us oferirem algunes mostres de cançons revolucionàries, les anomenades “cançons protesta” que, sobretot entre els anys 60 i 70 del segle passat, difonien els ideals de la revolució del maig del 68, el moviment hippie, les protestes contra la guerra del Vietnam, la resistència contra la dictadura franquista o contra les dictadures llatinoamericanes.

Cançons desconegudes per a la majoria de vosaltres. Cançons que, es pensava, podien contribuir a la millora del món. Com que encara hi ha molts motius de protesta i moltes coses per millorar, us recitarem les lletres d'algunes d'aquestes cançons, properes a la nostra cultura i encara d'actualitat malgrat el temps transcorregut.

Diguem no

Lletres de velles cançons que volen ser, també avui, un NO a les guerres, un NO a les injustícies, un NO a la crueltat, un NO als totalitarismes, un NO a la barbàrie, un NO a l'odi, un NO a la pobresa, un NO a la desigualtat... un NO a tot allò que impedeix que el món sigui millor. Perquè nosaltres NO volem ser d'aquest món. Per tant, com va dir Raimon, el gran cantautor valencià, *Diguem no*.

(Dedicada a Mariona Casajuana, in memoriam)

Diguem no Raimon

[Música 02.1 – 0,15']

Cor: Iris, Ariadna, Jessica, Júlia, Jean Carlos i, si cal, Iker i Marc)

Mentre sona la música, Aïnara i Núria surten abraçades per les espatlles. Se separen abans de recitar

Aïnara

Ara que som junts
diré el que tu i jo sabem
i que sovint oblidem.

Hem vist - la por
ser llei - per a tots.
Hem vist - la sang
que sols - fa sang
ser llei - del món.

Aïnara, Núria (el cor respon NO als tres primers versos)

No.

Jo dic no.

Diguem no.

Nosaltres no som d'eixe món.

Núria

Hem vist - la fam
ser pa
dels treballadors.
Hem vist - tancats
a la presó
homes - plens de raó.

Aïnara, Núria (el cor respon NO als tres primers versos)

No.

Jo dic no.

Diguem no.

Nosaltres no som d'eixe món.

Cor

No.

Diguem no.

Nosaltres no som d'eixe món.

[Música 02.2 - 0.28']

The Partisan

Bella ciao parlava del sacrifici d'un partisà per defensar la llibertat del seu poble davant el feixisme durant la Segona Guerra Mundial. *The Partisan*, de Leonard Cohen, insisteix en el tema i ens recorda que quan bufi el vent de la llibertat podrem sortir de les ombres.

The Partisan

Leonard Cohen

[Música 03.1 – 0.30']

Núria

When they poured across the border
I was cautioned to surrender
This I could not do
I took my gun and vanished.

Ariadna

I have changed my name so often
I've lost my wife and children
But I have many friends
And some of them are with me

Jean Carlos

An old woman gave us shelter
Kept us hidden in the garret
Then the soldiers came
She died without a whisper

Jessica

There were three of us this morning
I'm the only one this evening
But I must go on
The frontiers are my prison

Tots

Oh, the wind, the wind is blowing
Through the graves the wind is blowing
Freedom soon will come
Then we'll come from the shadows

[Música 03.1 – 0.30']

Nuria

Les Allemands étaient chez moi
Ils me dirent, "résigne toi"
Mais je n'ai pas peur
J'ai repris mon âme

Ariadna

J'ai changé cent fois de nom
J'ai perdu femme et enfants
Mais j'ai tant d'amis
J'ai la France entière

Jean Carlos

Un vieil homme dans un grenier
Pour la nuit nous a caché

Les Allemands l'ont pris
Il est mort sans surprise

Tots

Oh, the wind, the wind is blowing
Through the graves the wind is blowing
Freedom soon will come
Then we'll come from the shadows

Traducció

Quando irrumpieron atravesando la frontera,
me advirtieron que me rindiera,
pero esto no lo podía hacer.
Tomé mi arma y desaparecí.

He cambiado tan a menudo de nombre,
he perdido a mi mujer y a mis hijos,
pero tengo muchos amigos,
y algunos de ellos están conmigo.

Una anciana nos dio refugio,
nos mantuvo escondidos en el desván.
Entonces vinieron los soldados,
ella murió sin un susurro.

Éramos tres esta mañana,
esta noche soy el único (que queda),
pero debo continuar.
Las fronteras son mi prisión.

Oh, el viento, el viento está soplando,
a través de las tumbas el viento está soplando.
La libertad pronto llegará,
y entonces nosotros saldremos de las sombras.

*Los alemanes estaban en mi casa,
me dijeron "ríndete",
pero eso no pude hacerlo.
Tomé mi arma de nuevo.*

*He cambiado de nombre cientos de veces,
he perdido a mi mujer y a mis hijos,
pero tengo muchos amigos.
Tengo Francia entera.*

*Un anciano en un desván,
nos escondió durante la noche,
los alemanes le capturaron.
Murió sin sorpresa.*

Oh, el viento, el viento está soplando,
a través de las tumbas el viento está soplando.
La libertad pronto llegará,
y entonces nosotros saldremos de las sombras.

**Suport (si cal): Júlia, Iris, Ainara i, si encara cal
més, Iker i Marc**

[Música 03.2 – 0.46']

La mala reputación

Els partisans lluitaven en temps de guerra. En temps de pau, la rebel·lió i el desig de llibertat podia continuar a través dels inconformistes que no volien adaptar-se al sistema. *La mala reputación*, cançó francesa de Georges Brassens cantada en castellà per Paco Ibáñez, ens parla d'un d'aquests inadaptats. El final de la lletra ens recorda que el preu de ser antisistema podia ser la pena de mort...

La mala reputación

Georges Brassens

Versión de Paco Ibáñez

[Música 04.1 – 0.18’]

Emma, rodamon (abric gran, barret), s’emborratxa (ampolles o llaunes de cervesa) en un banc o cadira

Gianella

En mi pueblo sin pretensión
tengo mala reputación.
Haga lo que haga es igual:
todo lo consideran mal.

Yo no pienso pues hacer ningún daño
queriendo vivir fuera del rebaño.

Tots

*No, a la gente no gusta que
uno tenga su propia fe.
No, a la gente no gusta que
uno tenga su propia fe.*

Gianella

Todos, todos me miran mal,
menos los ciegos, es natural.

[Música 04.1 – 0.18’]

Mentre sona la música, **Dariy-Pau, Ari-Gianella,**
soldats (escombres), desfilen al voltant del
rodamon i el recluten. Ell surt de la formació i fa
una botifarra als soldats que desapareixen

Laia

Cuando la fiesta nacional,
yo me quedo en la cama igual,
que la música militar
nunca me pudo levantar.

En el mundo, pues, no hay mayor pecado
que el de no seguir al abanderada.

Tots

*No, a la gente no gusta que
uno tenga su propia fe.
No, a la gente no gusta que
uno tenga su propia fe.*

Laia

Todos me muestran con el dedo
menos los mancos, quiero y no puedo.

[Música 04.1 – 0.18’]

*Un lladregot (Pau) roba la cartera a un ric
(Gianella). Quan el ric persegueix el pobre, el
rodamon li fa la traveta al ric*

Ari

Si en la calle corre un ladrón
y a la zaga va un ricachón,
zancadilla doy al señor
y aplastado el perseguidor.

Eso sí que sí que será una lata,
siempre tengo yo que meter la pata.

Tots

*No, a la gente no gusta que
uno tenga su propia fe.
No, a la gente no gusta que
uno tenga su propia fe.*

Ari

Tras de mí todos a correr
salvo los cojos, es de creer.

[Música 04.1 – 0.18’]

El rodamon, al prosceni; la resta, en segon pla

Emma

No hace falta saber latín:
yo ya sé cuál será mi fin.
En el pueblo se empieza a oír:

Tots

¡Muerte, muerte al villano vil!

Emma

Yo no pienso pues armar ningún lío
porque no va a Roma el camino mío.

Tots

*No, a la gente no gusta que
uno tenga su propia fe.
No, a la gente no gusta que
uno tenga su propia fe.*

Emma

Todos vendrán a verme ahorcar,
salvo los ciegos, es natural.

Tots: des de baix

[Música 04.2 – 0.37’]

Cançó de carrer

Durant la pau forçada per la dictadura franquista, l'inconformisme prenia forma en la joventut rebel que no volia seguir la vida grisa i buida dels pares. *Cançó de carrer*, un poema de Pere Quart cantat per Ramon Muntaner, recordava i ens recorda encara que hi som a temps d'aconseguir una vida més alta.

Cançó de carrer

Pere Quart / Ramon Muntaner

[Música 05.1 – 0.46']

Iris

Quan tindrè cinquanta anys
no vull ser com el pare,
cansat i sense fe, renec o riallada,
treball embrutidor,
futbol cada diumenge,
el tuti al cul d'un bar,
tabac de vuit pessetes,

la televisió,
que ofega la paraula,
i banys en un mar brut
quan vénen les vacances.

Pau

La mare, un escarràs:
la plaça i la neteja
I els meus germans petits:
escoles de mals Mestres.

Tots: *Quina buidor!*

Iker

Potser només viuen de veres
els qui moren matant
al carrer o a la guerra.

Apòstols i cabdills
llenceu el crit d'alarma!

Savis, tècnics, obrers
forceu les vostres màquines!

Genis de totes les arts
embelliu la croada!

*Homes, dones, infants
de tota llengua i raça
i els míseros i els vençuts,
ramada innumerable,
espereu i engrossiu
el clam que ens agermana.*

Encara hi som a temps!

Tots (puny enlaire): *Encara, encara, encara!*

Marc

Destruïrem un món
estúpid i sense ànima,
cavem els fonaments

d'una vida més alta!

Tots (puny enlaire)

*Cavem els fonaments
d'una vida més alta!*

Cor de suport: *Emma, Ari, Gianella, Laia, Dariy*

[Música 05.2 – 0.35']

Le déserteur

La lluita per la llibertat i per la pau entranya greus riscos. Desertar de l'exèrcit, no voler combatre, podia significar també pena de mort. Boris Vian, a la cançó *Le déserteur (El desertor)*, instiga a la rebel·lió individual: el protagonista escriu una carta al President de la República explicant-li els motius pels quals no vol allistar-se i accepta el destí que això li pot suposar.

Le déserteur

Boris Vian

[Música 06.1 – 0.48’]

Angélica

Monsieur le Président
Je vous fais une lettre
Que vous lirez peut-être
Si vous avez le temps

Jassany

Je viens de recevoir
Mes papiers militaires
Pour partir à la guerre
Avant mercredi soir

Angélica

Monsieur le Président
Je ne veux pas la faire
Je ne suis pas sur terre
Pour tuer des pauvres gens

Jassany

C'est pas pour vous fâcher
Il faut que je vous dise
Ma décision est prise
Je m'en vais déserteur

Jessica

Depuis que je suis né
J'ai vu mourir mon père
J'ai vu partir mes frères
Et pleurer mes enfants

Ma mère a tant souffert
Qu'elle est dedans sa tombe
Et se moque des bombes
Et se moque des vers

Quand j'étais prisonnier
On m'a volé ma femme
On m'a volé mon âme
Et tout mon cher passé

Júlia

Demain de bon matin
Je fermerai ma porte
Au nez des années mortes
J'irai sur les chemins

Je mendierai ma vie
Sur les routes de France
De Bretagne en Provence
Et je dirai aux gens

Iker

Refusez d'obéir
Refusez de la faire
N'allez pas à la guerre
Refusez de partir

Júlia

S'il faut donner son sang
Allez donner le vôtre
Vous êtes bon apôtre
Monsieur le Président

Si vous me poursuivez
Prévenez vos gendarmes
Que je n'aurai pas d'armes
Et qu'ils pourront tirer

[Música 06.2 – 0.36’]

El desertor

Versió de Joan Isaac

Senyor governador,
Jo vos escric tres ratlles.
I no és demanar gaire
si os prego les llegiu.

Jo tinc entre els meus dits
les ordres que m'obliguen
partir prest a la guerra
dimecres a la nit.

Senyor governador,
li dic que em nego a fer-la,

no tinc raons ni em tenta
matar cap enemic.

I quedi clar, senyor,
que això no és cap ofensa.
La decisió ja és presa:
jo vull ser desertor.

Després d'haver nascut
he vist morir al meu pare;
germans marxar de casa
i els plors, dels meus petits.

Ma mare patí tant
que avui ja és a la tomba
i se'n riu de les bombes
i els cucs del seu voltant.

Quan era presoner
varen prendre'm la dona
varen prendre'm les hores
i el meu passat feliç.

Demà de bon matí
me n'aniré de casa
i esclafaré la porta
als nassos de l'ahir.

Viuré de les almoines
que em donin mans senzilles.
D'Alcoi a la Cerdanya
diré a la bona gent:

Negueu-vos a obeir
digueu no, a les ordres,
no aneu pas a la guerra,
negueu-vos a partir.

Si s'ha de perdre sang
perdeu, senyor, la vostra.
Feu bé el paper d'apòstol,
senyor governador.

I si em feu perseguir,
digueu als qui em segueixin
que no duré cap arma.
Podran tirar tranquils.

¿Qué dirá el Santo Padre?

Anar contra el sistema sempre ha estat perillós. I més en temps de dictadura, com succeïa durant el franquisme. Julián Grimao fou, durant la guerra civil, un militant del Partit Comunista Espanyol. L'any 1962 fou detingut. Durant el seu judici, ple d'irregularitats, es demanà públicament la seva alliberació, però la resposta fou l'afusellament. La cançó *¿Qué dirá el Santo Padre?*, de la xilena Violeta Parra, apuntava a la complicitat de l'Església amb el Poder: el colom de la pau degollat per la injustícia de la pena de mort.

¿Qué dirá el Santo Padre? Violeta Parra / Quilapayún

Un oficial amb pistola (Marc) i dos soldats (Dariy-Pau) treuen un presoner lligat de mans; li embenen els ulls, l'afusellen i l'oficial li dóna el tret de gràcia. Els soldats es retiren. El cadàver queda estés a terra mentre dura la lectura

[Música 07.1 – 0.35'+0,35'+... es deixa sonar, baixet, durant tota la peça]

Maria Clara

Miren cómo nos hablan **Tots:** de libertad cuando de ella nos privan **Tots:** en realidad. Miren cómo pregonan **Tots:** tranquilidad cuando nos atormenta **Tots:** la autoridad

Maria Clara

¿Qué dirá el Santo Padre que vive en Roma, que le están degollando a su paloma?

Jingwen

Miren cómo nos hablan **Tots:** del paraíso cuando nos llueven penas **Tots:** como granizo. Miren el entusiasmo **Tots:** con la sentencia sabiendo que mataban **Tots:** a la inocencia.

Jingwen + Maria Clara

¿Qué dirá el Santo Padre que vive en Roma, que le están degollando a su paloma?

Jing Jing

El que ofició la muerte **Tots:** como un verdugo tranquilo está tomando **Tots:** su desayuno. Con esto se pusieron **Tots:** la soga al cuello: el quinto mandamiento **Tots:** no tiene sello.

Maria Clara + Jingwen + Jing Jing

¿Qué dirá el Santo Padre que vive en Roma, que le están degollando a su paloma?

Xamira

Cuanta más injusticia, **Tots:** señor fiscal, más fuerza tiene mi alma **Tots:** para cantar. Lindo es segar el trigo **Tots:** en el sembra'o regado con tu sangre, **Tots:** Julián Grimao.

Totes

¿Qué dirá el Santo Padre que vive en Roma, que le están degollando a su paloma?

Support (si cal al final): Angélica, Jassany, Iker, Jessica, Júlia

[Música 07.2 – 1.06']

Què volen aquesta gent?

L'inconformisme de la joventut es manifestava sovint a través del món universitari. Rafael Guijarro Moreno era un madrileny de vint-i-tres anys, estudiant de graduat social i militant d'un grup relacionat amb el comunisme. Detingut, una matinada la policia el portà a casa seva per fer-hi un escorcoll i, una vegada allí, s'hauria llançat (o l'haurien llançat) daltabaix d'un sisè pis en presència de sa mare. El poeta Lluís Serrahima i la compositora Maria del Mar Bonet van compondre la cançó *Què volen aquesta gent?* Per donar a conèixer aquests i altres casos de violència policial.

Què volen aquesta gent? Lluís Serrahima / Maria del Mar Bonet

[Música 08.1 – 1.36'+... es deixa sonar, baixet, durant tota la peça, des de l'escenificació inicial]

La policia (Marc, Dariy-Pau) puguen les escales fent soroll i cridant. La mare (Ariadna) surt en bata, es frega els ulls, mig adormida

Iris

De matinada han trucat,
són al replà de l'escala.
La mare quan surt a obrir
porta la bata posada.

*Què volen aquesta gent
que truquen de matinada?*

Marc

"El seu fill, que no és aquí?"

Ariadna

"N'és adormit a la cambra.
Què li volen al meu fill?"

Ainara

El fill mig es desvetllava.

*Què volen aquesta gent
que truquen de matinada?*

La mare ben poc en sap
de totes les esperances
del seu fill estudiant
que ben compromès n'estava.

*Què volen aquesta gent
que truquen de matinada?*

Ariadna

Dies fa que parla poc
i cada nit s'agitava.
Li venia un tremolor
tement un truc a trenc d'alba.

*Què volen aquesta gent
que truquen de matinada?*

La policia reacciona com si sentís algú que vol escapar. Tornen a cridar i van a la part del darrera de l'escenari, com si hagués caigut /haguéssin llençat el fill. L'acció ha de ser simultània al recitat de les dues estrofes següents:

Núria

Encara no ben despert
ja sent viva la trucada
i es llença pel finestral
a l'asfalt d'una volada.

Totes (menys els policies)

*Què volen aquesta gent
que truquen de matinada?*

Ainara

Els que truquen resten muts
menys un d'ells, potser el que mana,
que s'inclina pel finestral.
Darrere, xiscla la mare.

Totes (menys els policies)

*Què volen aquesta gent
que truquen de matinada?*

Iris

De matinada han trucat.
La llei una hora assenyala.
Ara l'estudiant és mort.
N'és mort d'un truc a trenc d'alba.

*Què volen aquesta gent
que truquen de matinada?*

[Música 08.2 – 0.16']

La hoguera

Penes i més penes, morts i més morts, penes de mort i més penes de mort... La pena de mort ha estat sempre un instrument dels sistemes autoritaris per sotmetre la població a través de la por. Ja en temps de la democràcia, però encara en plena lluita contra la pena de mort, Javier Krahe, de forma molt irònica, escrivia *La hoguera*, una desfilada de maneres de matar, des de les més primitives a les més sofisticades. I és que l'humor també pot esdevenir una arma contra el terror...

La hoguera

Javier Krahe

Dariy-Pau, botxins, entren còmicament amb el condemnat a mort (Nahuel) fins al prosceni: potser el porten agafat pels braços i no li toquen els peus a terra

El cor l'haurien de formar tots, des de baix

Laia

Es un asunto muy delicado
el de la pena capital
porque además del condenado
juega el gusto de cada cual.

A mesura que es reciten lentament, en l'estrofa següent, formes de morir, els mims les van interpretant

Jean Carlos

Empalamiento, lapidamiento,
inyección, crucifixión,
desuello, descuartizamiento...
¡Todas son dignas de admiración!

*Pero dejadme, ¡ay!
que yo prefiera,
Cor: ¡La hoguera!, ¡La hoguera!, ¡la hoguera!*

Jean Carlos

*La hoguera tiene... qué sé yo...
que solo lo
tiene la hoguera.*

En aquesta estrofa, fingiran un afusellament amb tret de gràcia

Mariam

Sé que han probado su eficacia
los cartuchos del pelotón,
la guinda del tiro de gracia
es exclusiva del paredón

En aquesta, amb ajuda d'una cadira sense braços, simularan una guillotina. Convé que la víctima posi cares exagerades

Gianella

La guillotina, por supuesto,
posee el "chic" de lo francés:
la cabeza que cae en un cesto,
ojos y lengua de través.

*Pero dejadme, ¡ay!
que yo prefiera,
Cor: ¡La hoguera!, ¡La hoguera!, ¡la hoguera!*

Gianella

*La hoguera tiene... qué sé yo...
que solo lo
tiene la hoguera.*

Ara tots tres mims fan veure que respiren gas i moren

Jean Carlos

No tengo elogios suficientes
para la cámara de gas
que para grandes contingentes
ha demostrado ser un as.

El propi condemnat es fa el penjat, amb les mans a la gola i el cap tort

Laia

Ni negaré que el balanceo
de la horca un hallazgo es
ni lo que se estira el reo
cuando lo lastran por los pies.

*Pero dejadme, ¡ay!
que yo prefiera,
Cor: ¡La hoguera!, ¡La hoguera!, ¡la hoguera!*

Laia

*La hoguera tiene... qué sé yo...
que solo lo
tiene la hoguera.*

Els dos botxins situen al reu a una cadira amb braços, on és electrocutat

Marian

Sacudir con corriente alterna
reconozco que no está mal,
la silla eléctrica es moderna,
americana, funcional.

A la mateixa cadira, fan el gest de trencar-li el coll mitjançant el garrot

Gianella

Y sé que iba de maravilla
nuestro castizo garrote vil
para ajustarle la golilla
al pescuezo más incivil.

[Música 09.1 – 0.32']

L'estaca

Durant la dictadura franquista, les cançons protesta van convertir-se en instrument de la lluita, sovint silenciosa i clandestina, que es duia a terme. L'enemic de les cançons era la censura. Per evitar-la, els cantautors utilitzaven símbols, fàcils de descodificar pel públic però difícils de demostrar pels censors. Segurament el símbol més permanent en aquest sentit és el de *L'estaca*, de Lluís Llach, on l'avi Siset parla a un nano, un vailet, sobre la necessitat de fer caure l'estaca entre tots, unint forces. Tot i que la cançó diu que l'estaca ja és vella i està corcada, el dictador Franco encara va viure set anys des de la composició de la lletra. *L'estaca* va esdevenir aviat un himne de la lluita en favor de la llibertat. Més de cinquanta anys després, ho continua sent.

L'estaca

Lluís Llach

[Música 10.1 – 0.49']

Dariy és l'estaca.

Júlia-Jing Jing-Iker estiren des d'un costat

Núria-Iris-Marc, des de l'altre

Des de baix, tots són el cor

Ariadna

L'avi Siset em parlava
de bon matí al portal,
mentres el sol esperàvem
i els carros vèiem passar.

Xin

Siset, que no veus l'estaca
a on estem tots lligats?
Si no podem desfer-nos-en
mai no podrem caminar!

Ariadna

*Si estirem tots ella caurà
i molt de temps no pot durar.*

Cor: *Segur que tomba, tomba, tomba,*

Ariadna

ben corcada deu ser ja.

Xin

*Si tu l'estires fort per aquí
i jo l'estiro fort per allà,*

Cor: *Segur que tomba, tomba, tomba,*

Xin

i ens podrem alliberar.

Angélica

Però Siset, fa molt temps ja:
les mans se'm van escorxant
i quan la força se me'n va
ella es més ample i més gran.

Jessica

Ben cert sé que està podrida,
pero és que, Siset, costa tant
que a cops la força m'oblida.
Torna'm a dir el teu cant!

Angélica

*Si estirem tots ella caurà
i molt de temps no pot durar.*

Cor: *Segur que tomba, tomba, tomba,*

Angélica

*Segur que tomba, tomba, tomba,
ben corcada deu ser ja.*

Jessica

*Si tu l'estires fort per aquí
i jo l'estiro fort per allà,*

Cor: *Segur que tomba, tomba, tomba,*

Jessica

i ens podrem alliberar.

[Música 10.1 – 0.49']

Ariadna

L'avi Siset ja no diu res,
mal vent que se'l va emportar.
Ell qui sap cap a quin indret
i jo a sota el portal.

I quan passen els nous vailets,
estiro el coll per cantar
el darrer cant d'en Siset,
el darrer que em va ensenyar:

[Música 10.2 – 1.03']

Para la libertad

Miguel Hernández és un dels grans poetes espanyols del segle XX. Milicià de l'exèrcit republicà durant la guerra civil, va morir, l'any 1942, en una presó franquista. El cantant Joan Manuel Serrat li va dedicar un disc quan encara vivia el dictador. *Para la libertad* és, des del títol, una exaltació de la lluita per la llibertat i un cant esperançat a la vida, en boca d'un combatent ferit i hospitalitzat.

Para la libertad

Miguel Hernández / Joan Manuel Serrat

Dariy

Para la libertad sangro, lucho, pervivo.
Para la libertad, mis ojos y mis manos,
como un árbol carnal, generoso y cautivo,
doy a los cirujanos.

Emma

Para la libertad siento más corazones
que arenas en mi pecho: dan espumas mis venas,
y entro en los hospitales, y entro en los algodones
como en las azucenas.

Nahuel

*Porque donde unas cuencas vacías amanezcan,
ella pondrá dos piedras de futura mirada
y hará que nuevos brazos y nuevas piernas crezcan
en la carne talada.*

*Retoñarán aladas de savia sin otoño
reliquias de mi cuerpo que pierdo en cada herida.
Porque soy como el árbol talado, que retoño:
porque aún tengo la vida.*

Dariy

Para la libertad sangro, lucho, pervivo.
Para la libertad.

[Música 11.1 – 1.07']

Canto a la libertad

L'aragonès José Antonio Labordeta va compondre el mateix any de la mort de Franco un altre dels himnes en favor de la llibertat. *Canto a la libertad*, de nou, promou l'esperança, la llibertat, la solidaritat i la justícia social.

Canto a la libertad

José Antonio Labordeta

[Música 12.1 – 0,12'+ 0,12']

María Clara

*Habrá un día
en que todos,
al levantar la vista,
veremos una tierra
que ponga libertad.*

Marc

Hermano, aquí mi mano.
Será tuya mi frente
y tu gesto de siempre
caerá sin levantar
huracanes de miedo
ante la libertad.

Jing Jing

Haremos el camino
en un mismo trazado,
uniendo nuestros hombros
para así levantar
a aquellos que cayeron
gritando libertad.

Tots

*Habrá un día
en que todos,
al levantar la vista,
veremos una tierra
que ponga libertad.*

Emilce

Sonarán las campanas
desde los campanarios,
y los campos desiertos
volverán a granar
unas espigas altas
dispuestas para el pan.

Jassany

Para un pan que en los siglos
nunca fue repartido
entre todos aquellos
que hicieron lo posible
por empujar la historia
hacia la libertad.

Tots

*Habrá un día
en que todos,*

*al levantar la vista,
veremos una tierra
que ponga libertad.*

Angélica

También será posible
que esa hermosa mañana
ni tú, ni yo, ni el otro
la lleguemos a ver;
pero habrá que forzarla
para que pueda ser.

Núria

Que sea como un viento
que arranque los matojos
surgiendo la verdad,
y limpie los caminos
de siglos de destrozos
contra la libertad.

Tots

*Habrá un día
en que todos,
al levantar la vista,
veremos una tierra
que ponga libertad.*

Suport (si cal): Dariy, Emma, Nahuel

[Música 12.2 – 1.27']

La gallineta

El to còmic i irreverent de *La gallineta*, de Lluís Llach, no amaga un fons molt seriós: la incitació a la revolució per part dels treballadors contra el poder dels explotadors. A la cançó, la gallina que es nega a pondre més ous per no continuar beneficiant qui l'esclavitza i se n'aprofita.

La gallineta

Lluís Llach

Unes gallines (4-5, que faran de cor quan calgui) cloquegen i mouen les ales, primer lentament i després acceleradament, segons el ritme de la música. Màxima seriositat. Quan s'atura la música, tothom s'atura en sec. S'intentarà un ritme ràpid de recitat, però vocalitzant bé. És convenient que les gallines surtin del grup anterior: preferentment, Maria Clara, Marc, Emilce, Angélica, però també poden ser Núria, Jing Jing, Jassany, Dariy, Emma o Nahuel

[Música 13.1 – 0.31']

Laia

La gallineta ha dit que prou,
ja no vull pondre cap més ou,
a fer punyetes aquest sou
que fa tants anys que m'esclavitza.

I si em vénen ganes de fer-ne
em farà venir un restrenyiment.
No tindrà cap més ou calent
el que de mi se n'aprofita.

La gallina ha dit que no.

Tots: *Visca la revolució! (revolució, revolució,
revolució, revolució)*

Ari

A canvi d'algun gra de blat
m'heu tret la força de volar,
però, us ho juro, s'ha acabat:
tinc per davant tota una vida.

I no pateixo pel destí
que, un cop lliurada del botxí,
no ha d'haver-hi cap perill
perquè m'entengui amb les veïnes.

La gallina ha dit que no.

Tots: *Visca la revolució! (revolució, revolució,
revolució, revolució)*

Júlia

I els galls que amb mi hauran de dormir
els triaré sans i valents,
que n'estic farta d'impotents
que em fan passar nits avorrides.

Que quedi clar per sempre més
que jo de verge no en tinc res
i que, posats a fer, no em ve
d'un segon restrenyiment.

La gallina ha dit que no.

Tots: *Visca la revolució!*

La gallina ha dit que no.

Visca la revolució!

[Música 13.2 – 0.29']

A desalambrar / Preguntas por Puerto Montt

¿Franco era el único dictador de aquel tiempo? Lamentablemente, no. Únicamente fijándonos en el mundo de habla hispana, los nombres de los dictadores abundan como las moscas en verano.

Somoza en Nicaragua, Trujillo en República Dominicana, Batista y Castro en Cuba, Stroessner en Paraguay, los Duvalier en Haití, Torrijos y Noriega en Panamá, Bermúdez en Perú, Barrientos en Bolivia, Méndez en Uruguay, Rodríguez Lara en Ecuador, Pinochet en Chile o Videla en Argentina son solo algunos de los muchos dictadores que han oprimido a los pueblos latinoamericanos latinoamericanos en los años que nos ocupan.

Con los dos próximos poemas queremos evocar la figura de Víctor Jara, cantautor chileno. En *A desalambrar*, Víctor Jara se opone al injusto reparto de tierras: la tierra es para quien la trabaja, nos dice. Por eso el poeta llama al pueblo a quitar las alambradas que cercan los campos de los grandes terratenientes.

En Puerto Montt, Chile, unas familias de pobres habían ocupado ilegalmente un descampado y construido en él miserables viviendas de uralita y ladrillo. El 9 de marzo de 1969, un importante miembro del gobierno, Pérez Zujovic, ordenó desalojarlos. Los carabineros iban armados con metralletas y, ante la resistencia de los ocupantes, no dudaron en disparar, causando un total de once muertos. Víctor Jara les dedicó la canción *Preguntas por Puerto Montt*, donde interpelaba, directamente, al responsable de la masacre.

Por actitudes y canciones como estas, cuando en 1973 el general Pinochet dio un golpe de estado en Chile, Víctor Jara fue detenido con otros miles de chilenos que se oponían al dictador: para que no pudiera tocar nunca más la guitarra, a Víctor Jara le destrozaron los dedos de las manos; para que no pudiera cantar nunca más, le cortaron la lengua. Después, le asesinaron.

Víctor Jara se convirtió así en un símbolo de la libertad de expresión y del máximo sacrificio ante la injusticia y la barbarie de las dictaduras.

A desalambrar

Víctor Jara

En els dos poemes, els recitadors han de dirigir-se al públic de forma clara

Cor: *Maria Clara, Emilce, Marc, Angélica, Ainara, Iker*

Ainara

Yo pregunto a los presentes
si no se han puesto a pensar
que esta tierra es de nosotros
y no del que tenga más.

Iker

Yo pregunto si en la tierra
nunca habrá pensado usted
que si las manos son nuestras
es nuestro lo que nos den.

Cor

*A desalambrar, a desalambrar,
que la tierra es nuestra,
es tuya y de aquel,
de Pedro y María,
de Juan y José.*

Angélica

Si molesto con mi canto
a alguien que no quiera oír,
le aseguro que es un gringo
o un miembro de este país.

Cor

*A desalambrar, a desalambrar,
que la tierra es nuestra,
es tuya y de aquel,
de Pedro y María,
de Juan y José.*

[Música 14.1 – 0.21']

Preguntas por Puerto Montt

Víctor Jara

Emilce

Muy bien, voy a preguntar
por ti, por ti, por aquel;
por ti que quedaste solo
y el que murió sin saber.

*Murió sin saber por qué
le acribillaban el pecho
luchando por el derecho
de un suelo para vivir.*

Marc

*¡Ay, qué ser más infeliz
el que mandó disparar
sabiendo como evitar
una matanza tan vil!*

Tots

*-Puerto Montt, oh, Puerto Montt,
Puerto Montt, oh, Puerto Montt.*

Maria Clara

Usted debe responder,
señor Pérez Zujovic,
por qué al pueblo indefenso
contestaron con fusil.

Señor Pérez, su conciencia
la enterró en un ataúd
y no limpiarán sus manos
toda la lluvia del sur.

Emilce

*Murió sin saber por qué
le acribillaban el pecho
luchando por el derecho
de un suelo para vivir.*

Marc

*¡Ay, qué ser más infeliz
el que mandó disparar
sabiendo como evitar
una matanza tan vil!*

Tots

*Puerto Montt, oh, Puerto Montt,
Puerto Montt, oh, Puerto Montt.*

[Música 15.1 – 0.47']

La muralla

Entre tanta barbarie, siempre ha habido un rincón para la esperanza. *La muralla* es un poema del cubano Nicolás Guillén que ha sido cantado por diferentes intérpretes. Habla de la unión entre razas y pueblos para aceptar lo positivo y rechazar lo negativo, separados por una muralla protectora. A la paz, representada por la paloma, ha de dejársela entrar; a la guerra, representada por el sable del coronel, hay que cerrarle las puertas. Solo así será posible edificar un mundo mejor.

La muralla

Nicolás Guillén / Quilapayún

[Música 16.1 – 0.48'+0,48'... sona tot el poema, de fons]

Formació en semicercle dels intèrprets. Junten les mans enlaire mentre dura el recitat de la primera estrofa. Aparellats per diàlegs. Els “tun, tun” es poden reforçar picant amb les escombres o...

Maria Clara

Para hacer esta muralla,
tráiganme todas las manos:
los negros, sus manos negras,
los blancos, sus blancas manos.

Xamira

Ay,
una muralla que vaya
desde la playa hasta el monte,
desde el monte hasta la playa,
bien,
allá sobre el horizonte.

Dariy / Pau

—¡Tun, tun!
—¿Quién es?
—Una rosa y un clavel...
—¡Abre la muralla!

Mariam / Jinwen

—¡Tun, tun!
—¿Quién es?
—El sable del coronel...
—¡Cierra la muralla!

Maria Clara / Xamira

—¡Tun, tun!
—¿Quién es?
—La paloma y el laurel...
—¡Abre la muralla!

Dariy / Pau

—¡Tun, tun!
—¿Quién es?
—El alacrán y el ciempiés...
—¡Cierra la muralla!

Tots, des de baix, poden cridar els “abre” i “cierra” de la tornada

Xin

Al corazón del amigo,

Tots: abre la muralla;

al veneno y al puñal,

Tots: cierra la muralla;

al mirto y la hierbabuena,

Tots: abre la muralla;

al diente de la serpiente,

Tots: cierra la muralla;

al ruiseñor en la flor,

Tots: abre la muralla...

Jinwen

Alcemos una muralla
juntando todas las manos:
los negros, sus manos negras,
los blancos, sus blancas manos.

Mariam

Una muralla que vaya
desde la playa hasta el monte,
desde el monte hasta la playa, bien,
allá sobre el horizonte...

[Música 16.2 – 0.27']

Al corazón del amigo,

abre la muralla;

al veneno y al puñal,

cierra la muralla;

al mirto y la hierbabuena,

abre la muralla;

al diente de la serpiente,

cierra la muralla;

al ruiseñor en la flor,

abre la muralla...

Grândola, vila morena

També a Portugal patien una llarga dictadura, la de Salazar, des dels anys 20. A Grândola, vila del sud de Portugal, el cantant José 'Zeca' Afonso li va dedicar la cançó *Grândola, vila morena* com a homenatge a la "Societat Musical Fraternitat Operària Grandolense". La cançó va ser prohibida moltes vegades. Anys després, el 25 d'abril de 1974, el tema va ser escollit com a senyal de ràdio per iniciar la revolució que havia d'acabar amb la dictadura. Aquesta revolució es coneix com la Revolució dels Clavells perquè un dels seus símbols eren els clavells col·locats als canons dels fusells dels soldats. La revolució la van dur a terme civils i soldats de segona fila. Va ser una revolució gairebé pacífica que va acabar amb el règim dictatorial i colonial portuguès. El fet va coincidir amb l'inici de la malaltia de Franco i es va interpretar com un signe d'esperança de canvi de règim sense vessament de sang.

Grândola, vila morena José Afonso

Grândola, vila morena
Terra da fraternidade,
O povo é quem mais ordena
Dentro de ti, ó cidade.

Dentro de ti, ó cidade
O povo é quem mais ordena,
Terra da fraternidade
Grândola, vila morena.

Em cada esquina um amigo
Em cada rosto igualdade,
Grândola, vila morena
Terra da fraternidade.

Terra da fraternidade
Grândola, vila morena
Em cada rosto igualdade
O povo é quem mais ordena.

À sombra duma azinheira
Que já não sabia a idade
Jurei ter por companheira
Grândola a tua vontade.

Grândola a tua vontade
Jurei ter por companheira,
À sombra duma azinheira
Que já não sabia a idade.

Grândola, vila morena Versió de Marina Rosell

*Un exèrcit format per **Dariy-Pau-Iris** i **Gianella-Jing**
Jing-Xin desfila a dos ritmes diferents, com si
s'apropessin. Van armats (escombres)*

*Quan s'aturen, inici de cançó. Quan comença el
recitat, els soldats reprenen la marxa*

Ari
Grândola, vila morena,
terra de fraternitat,
és el poble qui governa
des del fons de la ciutat.

Jessica
Des del fons de la ciutat,
és el poble qui governa,
terra de fraternitat,
Grândola, vila morena.

Xamira
Un amic a cada casa,
igualtat entre nosaltres,
Grândola, vila morena,
terra de fraternitat.

Jessica
Terra de fraternitat,
Grândola, vila morena,
igualtat entre nosaltres,
és el poble qui governa.

Ari
I a l'ombra d'una alzina,
que no sé quants anys tenia,
vaig jurar acompanyar-te
fins que no fossis ben lliure.

Xamira
Fins que no fossis ben lliure
vaig jurar acompanyar-te.
Fou a l'ombra d'una alzina,
que no sé quants anys tenia.

*Xin surt del darrera i col·loca roses (clavells) als
fusells dels tres soldats de primera fila. Alternativa:
lliura les roses i els soldats deixen anar les armes*

[Música 17.1 – 1.04']

A Margalida

Franco estava malalt, sí, però no es moria. I continuava signant sentències de mort. Margalida Bover estava enamorada de Salvador Puig Antich, un jove estudiant d'idees anarquistes, com ella. Quan, en una situació gens clara, Puig Antich va ser detingut i condemnat a mort per, presumptament, haver matat un policia, Margalida va haver de fugir i amagar-se per no ser també represaliada. Quan el jove va ser executat mitjançant el mètode del garrot vil, Joan Isaac, un cantant proper a la família, li va dedicar un homenatge en forma de cançó d'amor dedicada *A Margalida*.

A Margalida Joan Isaac

[Música 19.1 – 0.42’]

Mariam

Vas marxar no sé on.
Ni els cims ni les aus
no et saben les passes.
Vas volar sens dir res
deixant-nos només
el cant del teu riure.

Emma

*No sé on ets, Margalida,
però el cant, si t'arriba
pren-lo com un bes.
Crida el nom
del teu amant,
bandera negra al cor!*

**[Música 19.1 – 0.42’, però es deixen sonar
únicament uns 15’’ abans de seguir el recitat]**

Laia

I potser no sabràs
que el seu cos sovint
ens creix a les venes
en llegir el seu gest
escrit per parets
que ploren la historia.

Mariam

*No sé on ets, Margalida,
però el cant, si t'arriba
pren-lo com un bes.
Crida el nom
del teu amant,
bandera negra al cor!*

**[Música 19.1 – 0.42’, però es deixen sonar
únicament uns 15’’ abans de seguir el recitat]**

Emma

I que amb aquesta cançó
reneixi el seu crit
per camps, mars i boscos.
i que sigui el seu nom
com l'ombra fidel
que és nostra tothora.

Laia

*No sé on ets, Margalida,
però el cant, si t'arriba
pren-lo com un bes.
Crida el nom
del teu amant,
bandera negra al cor!*

[Música 19.2 – 0.41’]

Al alba

Franco estava malalt, sí, però no es moria. I continuava signant sentències de mort. Ja ho hem dit, sí, és que era així. Van ser les víctimes cinc militants d'ETA per qui molts països havien demanat clemència; fins i tot, es diu, el Papa Pau VI, a qui Franco no va agafar el telèfon. Era setembre de 1975 i a Franco li quedaven dos mesos de vida, però volia demostrar que la dictadura no es debilitava. La pena de mort continuava sent l'instrument del terror. Per aquells dies, el cantant Luis Eduardo Aute escrivia *Al alba*. Havia de ser una cançó d'amor, tanmateix en l'imaginari col·lectiu es va transformar en un homenatge als presos afusellats en aquesta hora del dia. La cançó és el comiat d'un d'aquests presos al seu amor.

Al alba

Luis Eduardo Aute

*Iris farà sonar el tambor al final de cada tornada. A més dels recitadors, **Jessica, Emma, Laia i Ari** formen el cor*

[Música 18.1 – 0.54’]

Jean Carlos

Si te dijera, amor mío,
que temo a la madrugada.
No sé qué estrellas son estas
que hieren como amenazas,
ni sé qué sangra la luna
al filo de su guadaña.

*Presiento que tras la noche
vendrá la noche más larga.
Quiero que no me abandones
Amor mío, al alba.*

Cor: *Al alba, al alba.
Al alba, al alba.*

Gianella

Los hijos que no tuvimos
se esconden en las cloacas.
Comen las últimas flores.
Parece que adivinaran
que el día que se avecina
viene con hambre atrasada.

*Presiento que tras la noche
vendrá la noche más larga.
Quiero que no me abandones
Amor mío, al alba.*

Cor: *Al alba, al alba.
Al alba, al alba.*

Nahuel

Miles de buitres callados
van extendiendo sus alas.
¿No te destroza, amor mío,
esta silenciosa danza?
¡Maldito baile de muertos!
¡Pólvora de la mañana!

*Presiento que tras la noche
vendrá la noche más larga.
Quiero que no me abandones
Amor mío, al alba.*

Cor: *Al alba, al alba.
Al alba, al alba.*

[Música 18.2 – 1.39’]

*Quan acaba el recitat, mentre sona el final de la cançó, dos soldats (**Dariy-Pau**) s’apropen al reu, li embenen els ulls i se l’emporten solemnement. Tres tocs espaiats de tambor abans no soni el final de la cançó*

Libertad sin ira

És la cançó representativa de l'anomenada Transició espanyola a la democràcia després de la dictadura de Franco, escrita l'any 1976. En un primer moment el contingut de la lletra va crear que la censuressin i fins i tot la prohibissin durant un temps. *Libertad sin ira* és un cant a les llibertats recobrades després de la mort del dictador i busca la reconciliació del país allunyada de la venjança i contraposant els valors democràtics de les noves generacions enfront de la tendència autoritària de la gent gran que va viure la guerra i reclamava polítiques més repressives.

Libertad sin ira

Jarcha

Pau

Dicen los viejos
que en este país
hubo una guerra.
Que hay dos Españas
que guardan aún
el rencor de viejas deudas.

Jassany

Dicen los viejos
que este país
necesita
palo largo y mano dura
para evitar lo peor...

Jingwen

Pero yo solo he visto gente
que sufre y calla, dolor y miedo.
Gente que solo desea
su pan, su hembra y la fiesta en paz.

Cor

*Libertad, libertad
sin ira, libertad.
Guárdate tu miedo y tu ira.
Porque hay libertad
sin ira, libertad.
Y si no la hay, sin duda, la habrá.*

Xin

Dicen los viejos
que hacemos
lo que nos da la gana.
Y no es posible que así pueda haber
gobierno que gobierne nada.

Jing Jing

Dicen los viejos
que no se nos dé rienda suelta,
que todos aquí llevamos
la violencia a flor de piel...

Emilce

Pero yo solo he visto gente
muy obediente, hasta en la cama.
Gente que tan solo pide
vivir su vida, sin más mentiras
y en paz.

Cor

*Libertad, libertad
sin ira, libertad.
Guárdate tu miedo y tu ira.
Porque hay libertad
sin ira, libertad.
Y si no la hay, sin duda, la habrá.*

Suport (si cal): Mariam, Emma, Laia

[Música 20.1 – 1.23']

Cruzar los brazos

Per fi Franco havia mort, però encara quedava molta feina per fer en favor de la llibertat i de la democràcia. Per exemple, abolir el servei militar obligatori, la famosa mili. Segur que teniu algun parent que us explica batalletes de quan va fer la mili. El cantautor asturià Víctor Manuel va escriure la cançó *Cruzar los brazos* en contra de la mili obligatòria i en favor de la pau. Per ell, la millor manera que no hi hagi guerres és que no hi hagi ningú disposat a agafar cap arma per atacar o defensar res. La mili obligava a fer servir armes, per això convidava a encreuar els braços i negar-se a fer-la. Declarar-se objector de consciència va ser un primer pas en aquest sentit.

Cruzar los brazos

Víctor Manuel

[Música 21.1 – 0.43'+0.43'+...]

Mentre reciten (amb energia), gesticulen (amb ràbia): creuament de braços (estrofa 4 i final), fer botifarra (estrofa 3)...

Nahuel

Que alguien piense que tú estás equivocado
 Que les puedas parecer un bicho raro
 Eso no es malo.
 Si te carga que un experto en bombardeos
 Te lo explique y tú no entiendas de que va el juego
 Levanta el dedo.

Gianella

Tú que no sabes a qué distancia está esa estrella
 Las galaxias no te estimulan no te interesan
 No es tu guerra.
 Pero piensas que esos meses son robados,
 Los que te hacen dar servicio de soldado
 Son tan largos.

Dariy

Si estás dispuesto a hacer un buen corte de manga
 A quien te ordene conquistar aquella playa,
 Tender un puente, acorralar a algún vecino
 En el supuesto que atacara el enemigo.

Iris

Si el peligro es que me llamen mal patriota
 Los que siempre hacen las cosas por pelotas
 Menuda gloria.
 Aquí estoy cautivo solo y desarmado
 No hay mejor defensa que cruzar los brazos
 Pasar de largo.

Marc

Tal vez mañana no habrá nada que escupa fuego
 Y el que se invente el tirachinas le colgaremos.
 Reposaremos nuestra miseria en un caldo espeso,
 Quizá ese día todos seremos tontos o ciegos.

Aquí estoy cautivo solo y desarmado
 No hay mejor defensa que cruzar los brazos
 Pasar de largo.

[Música 21.2 - 1.48']

Sans la nomner

Hem de tornar al passat. I, al mateix temps, anar al futur. Georges Moustaki, cantant en francès d'origen grec i egipci, va escriure *Sans la nomner (Sense anomenar-la)* on sembla parlar d'una noia que de vegades és maltractada i ferida, però que es recupera i ens dona forces per viure. Al final de la cançó descobrim que ella és en realitat la Revolució Permanent, que no ha d'acabar mai si volem el progrés del món.

Sans la nommer Georges Moustaki

Ariadna

Je voudrais, sans la nommer, vous parler d'elle
comme d'une bien-aimée, d'une infidèle,
une fille bien vivante qui se réveille
a des lendemains qui chantent sous le soleil.

*C'est elle que l'on matraque,
que l'on poursuit que l'on traque.
C'est elle qui se soulève,
qui souffre et se met en grève.
C'est elle qu'on emprisonne,
qu'on trahit qu'on abandonne,
qui nous donne envie de vivre,
qui donne envie de la suivre
jusqu'au bout, jusqu'au bout.*

Júlia

Je voudrais, sans la nommer, lui rendre hommage.
Jolie fleur du mois de mai ou fruit sauvage,
une plante bien plantée sur ses deux jambes
et qui trame en liberté ou bon lui semble.

*C'est elle que l'on matraque,
que l'on poursuit que l'on traque.
C'est elle qui se soulève,
qui souffre et se met en grève.
C'est elle qu'on emprisonne,
qu'on trahit qu'on abandonne,
qui nous donne envie de vivre,
qui donne envie de la suivre
jusqu'au bout, jusqu'au bout.*

Ariadna

Je voudrais, sans la nommer, vous parler d'elle.
Bien-aimée ou mal aimée, elle est fidèle.
Et si vous voulez que je vous la présente,
on l'appelle Révolution Permanente!

*C'est elle que l'on matraque,
que l'on poursuit que l'on traque.
C'est elle qui se soulève,
qui souffre et se met en grève.
C'est elle qu'on emprisonne,
qu'on trahit qu'on abandonne,
qui nous donne envie de vivre,
qui donne envie de la suivre
jusqu'au bout, jusqu'au bout.*

[Música 22.1 – 1.25']

Sense anomenar-la Versió de Marina Rosell

Sense dir-vos com es diu, us parlo d'ella
com d'algú que ara t'estima o que t'enreda;
una noia que es desperta amb energia,
uns matins on tot és festa i alegria.

*Ella és qui, maltractada,
és ferida i assetjada;
ella és, quan es rebel·la,
qui fa vaga i va a la brega;
ella és qui, empresonada,
és traïda, abandonada;
i qui ens dóna afany de viure
i desitjos de seguir-la
molt més lluny, molt més lluny.*

Parlo d'ella i és per retre-li homenatge.
Bella flor del mes de maig o fruit salvatge;
Ben plantada, amb bones cames i atrevida,
Sempre corre per on vol perquè és ben lliure.

*Ella és qui, maltractada,
és ferida i assetjada;
ella és, quan es rebel·la,
qui fa vaga i va a la brega;
ella és qui, empresonada,
és traïda, abandonada;
i qui ens dóna afany de viure
i desitjos de seguir-la
molt més lluny, molt més lluny.*

Sense dir-vos com es diu, us parlo d'ella;
estimada o rebutjada, mai t'enreda.
Si voleu que us la presenti finalment,
el seu nom és revolució permanent.

*Ella és qui, maltractada,
és ferida i assetjada;
ella és, quan es rebel·la,
qui fa vaga i va a la brega;
ella és qui, empresonada,
és traïda, abandonada;
i qui ens dóna afany de viure
i desitjos de seguir-la
molt més lluny, molt més lluny.*

Disculpe el señor

Acabem. Karl Marx va ser un filòsof del segle XIX. A les classes de filosofia ja us explicaran molt millor la seva importància. Ai, potser no!, que els nous plans d'estudi encara volen carregar-se la filosofia del currículum... No interessa que pensem, ni que sabem qui va ser Karl Marx... Va resumir la història com una lluita de classes socials, la lluita eterna entre rics i pobres. I cada cop el tenim més oblidat, però cada cop hi ha més pobres. I aquesta pot ser la revolució del futur... Tot comença quan algú truca a la porta de la casa d'un gran senyor i el majordom li diu...

Disculpe el señor Joan Manuel Serrat

[Música 23.1 – 0.28’]

Iker (amb tovalló?) fa de majordom. El senyor, Pau, assegut a un sofà (cadira de braços), llegeix el diari

Dos pobres (Ariadna, Júlia) es queden a l’entrada

Nahuel

Disculpe el señor
si le interrumpo, pero en el recibidor
hay un par de pobres que
preguntan insistentemente por usted.

No piden limosna, no,
ni venden alfombras de lana.
Tampoco elefantes de ébano.
Son pobres que no tienen nada de nada.

Emma

No entendí muy bien:
sin nada que vender o nada que perder.
Pero por lo que parece
tiene usted alguna cosa que les pertenece.

¿Quiere que les diga que el señor salió?,
¿que vuelvan mañana, en horas de visita?
¿O mejor les digo como el señor dice:
«Santa Rita, Rita, Rita,
lo que se da, no se quita»?

[Música 23.1 – 0.28’]

*Mentre sona la música, entren **més pobres** a l’escenari i altres queden al peu de l’escala*

Jean-Carlos

Disculpe el señor.
Se nos llenó de pobres el recibidor.
Y no paran de llegar
desde la retaguardia, por tierra y por mar.

Y como el señor dice que salió
y tratándose de una urgencia
me han pedido que les indique yo
por dónde se va a la despensa,
y que Dios se lo pagará.

Emma

¿Me da las llaves o los echo? Usted verá,
que mientras estamos hablando
llegan más y más pobres y siguen llegando.

¿Quiere usted que llame a un guardia y que revise
si tienen en regla sus papeles de pobre?
¿O mejor les digo como el señor dice?:
«Bien me quieres, bien te quiero...
¡No me toques el dinero!»

[Música 23.1 – 0.28’+0.28’...]

*Mentre sona la música, entren encara **més pobres** a l’escenari i altres pugen l’escala*

Nahuel

Disculpe el señor,
pero este asunto va de mal en peor.
Vienen a millones y,
curiosamente, vienen todos hacia aquí.

Traté de contenerles, pero ya ve,
han dado con su paradero.
Estos son los pobres de los que le hablé,
le dejo con los caballeros
y entiéndase usted.

Els pobres van apropant-se al sofà. Iker es va retirant per no topar-se amb ells

Jean Carlos

Si no manda otra cosa, me retiraré...
Y si me necesita, llame.
Que Dios le inspire o que Dios le ampare:
que esos no se han enterado
que Carlos Marx está muerto y enterrado.

Iker queda al marge. Els pobres envolten Pau i el fan desaparèixer entre els seus cossos, com si el devoressin

[Música 23.2 – 1.14’]

*Mentre sona el final de la cançó, **tots**, en formació, es preparen per la salutació final. Quan comença a sonar **Bella, ciao** [Música 24.1 – 2.16’], saluden [i van abandonant, molt lentament, l’escenari (això últim dependrà d’algun aspecte organitzatiu)]*

CRÉDITS

	INTÈRPRETS	TÍTOLS
1	instrumental	Bella, ciao
2	Raimon	Diguem no
3	Leonard Cohen	The Partisan
4	Paco Ibáñez	La mala reputación
5	Ramon Muntaner	Cançó de carrer
6	Boris Vian	Le déserteur
7	Quilapayún	¿Qué dirá el Santo Padre?
8	Maria del Mar Bonet	Què volen aquesta gent?
9	Javier Krahe	La hoguera
10	Lluís Llach	L'estaca
11	Joan Manuel Serrat	Para la libertad
12	José Antonio Labordeta	Canto a la libertad
13	Lluís Llach	La gallineta
14	Víctor Jara	A desalambrar
15	Víctor Jara	Preguntas por Puerto Montt
16	Quilapayún	La muralla
17	José Afonso	Grândola vila morena
18	Luis Eduardo Aute	Al alba
19	Joan Isaac	A Margalida
20	Jarcha	Libertad sin ira
21	Víctor Manuel	Cruzar los brazos
22	Georges Moustaki	Sans la nomner
23	Joan Manuel Serrat	Disculpe el señor
24	Manu Pilas	Bella, ciao

Han fet possible aquest *Temps de revolucions*:

Dariy Redych
Emma Cuerpo
Iván Rubio (so)
Jessica Quiliche B1A
Nahuel Amerio
Xamira González

Ariadna Ferrer
Gianella González
Jean Carlos Pérez
Jinwen Chen
Júlia Pérez B1B
Laia Gil
Mariam Touzani
Xin Lin

Ainara Juárez
Ariadna Mulero
Jing Jing Lin S4B
María Clara Uribe
Núria Martínez

Angélica López
Emilce H. Márquez
Iker Pérez
Iris Parra S4C
Jassany Argeñal
Marc Martínez
Pau Rosillo

Suport tècnic: Miquel Fernàndez i Xec Juanico

Suport musical: Francesc Llinares

Coordinació: Marc Leal i Carlos Latre